

Man har i hvert af disse Tilfælde staaet over for den Vanskelighed at skulle tage Stilling til, om man havde med en *Folkehøjskole* eller en *Fagskole* at gøre, og om en Godkendelse af Skolen som Folkehøjskole vilde bidrage til at forflygtige Folkehøjskolens Begreb.

De Betragtninger, der har ledet til de trufne Afgørelser, bestaar deri, at en Skole for at kunne godkendes som Folkehøjskole altid maa give en almindelig Undervisning, som ikke tager Sigte paa Uddannelse til at bestemt Erhverv, men at det ikke er i Strid med Folkehøjskolens Idé, at Undervisningen lægges saaledes til Rette, at den særlig har Bud til visse bestemte Erhvervsgrene — som Flertallet af Højskolerne henvender sig til Landbrugets unge — naar Hensigten med Skolen netop er at drage Eleverne ind under den Paavirkning og Karakterdannelse, som er Folkehøjskolens Maal, men ikke at give dem den af Erhvervet fordrede faglige Uddannelse. Det vil imidlertid næppe kunne hævdes, at de trufne Afgørelser i alle Tilfælde dækkes af disse Betragtninger eller er uden Betæneligheder for Opfattelsen af Folkehøjskolens Begreb.

Endvidere forudsætter Højskoleloven, at der til en Folkehøjskole kan være knyttet *Fagafdelinger* med Undervisning særlig beregnet paa Uddannelse i et bestemt Fag. Til en Række Højskoler er der i Henhold hertil knyttet Husholdningsafdelinger, Haandværkerafdelinger, Landbrugsafdelinger og Delingsførerafdelinger.

Folkehøjskolens Begreb berøres ikke paa tilsvarende Maade ved Godkendelsen af saadanne Fagafdelinger, der i Princippet er klart adskilt fra Højskolen og kun betragtes som et underordnet Led af denne. Som Udtryk herfor bestemmer Højskoleloven, at Elever, der kun deltager i Undervisningen paa en til en Højskole knyttet Fagafdeling, ikke kan medregnes i Skolens Aarslevtal og ikke kan faa Understøttelse som Højskoleelever, ligesom Tilskud til Lønning af Lærere, der underviser ved en Fagafdeling, kun kan beregnes af den Del af deres Lønning, som svarer til deres Arbejde ved Hovedafdelingen. For at kunne henregnes til Højskolens almindelige Elever kræves det ifølge Praksis, at Elever paa Fagafdelinger deltager mindst 24 Timer ugentlig i Højskolens almindelige Undervisning.

Det har været drøftet i Udvalget, hvilken Stilling man skulde indtage over for den Udvikling i Retning af større Plads for faglig Undervisning, som Højskolerne er undergaaet. Man er nemlig klar over, at en væsentlig Aarsag til denne Udvikling er, at Højskolerne for at hverve Elever har anset sig for tvunget til at slaa ind paa en mere faglig Linie, og dette rejser uvilkaarligt det Spørgsmaal, om Vejen til at skaffe Højskolen større Tag i Befolkningen ikke bestaar i en videre Udvikling af denne Tendens, blot med Bibeholdelse af det væsentlige i Højskoletanken.

Udvalget er imidlertid af den Opfattelse, at en Fortsættelse af denne Udvikling ikke kan ske uden Fare for, at Skellet mellem Folkehøjskolerne og Fagskolerne efterhaanden vil blive udvisket og det væsentlige i Højskolernes Arbejde tabes af Syne. Højskolen er historisk vokset op som en *personlig Skole* og *Samfundsskole* med Elevernes menneskelige og samfundsmæssige Udvikling, ikke deres faglige Dygtiggørelse som Maal. Som saadan har Højskolen haft Bærekraft og haft den Betydning for det danske Samfund, som nærmere skildret ovfr. Sp. 3341, og som begrunder, at man nu stiller Forventninger til Højskolen som Fremtidens Samfundsskole i Danmark.

Det hjælper derfor kun lidet, at Højskolerne ved at paatage sig Opgaver, som løses lige saa godt eller bedre af de Fagskoler, der er bestemt dertil, muligvis kan samle flere Elever, naar samtidig det Præg, som har betinget deres ejendommelige Indsats, gaar tabt eller fortoner sig. Folkehøjskolen som saadan vil da have udspillet sin Rolle og kan ikke paatage sig Løsningen af de Opgaver, man har tiltænkt den.